

Kilde 2: Forfatter Jana Hensel om en opvækst i DDR

I 2002 beskrev den tyske forfatter Jana Hensel sin opvækst i DDR i erindringsbogen 'Zonenkinder' ('Børn af zonen'). Kilden er et uddrag.

Spørgsmål:

1. Hvorfor opfattede Jana Hensel senere de østtyske sportsfunktionærer som onde?
2. Hvordan var det at være eliteidrætsudøver i DDR?
3. Så hun tegn på doping blandt sine sportspigerne?
4. hvordan opfattedes hendes sport tennis af de østtyske sportsautoriteter?
5. Hvordan opfattede Jana Hensel den vesttyske sport i 1980'erne?

Men de kom også tidligt efter os, de onde sportsfunktionærer, som vi på det tidspunkt endnu ikke vidste var onde. På min skole så vi allerede i første klasse en atletisk mand, som, og det gjorde et uudsletteligt indtryk på mig, gik med gymnastiksko med de tre striber på siden [Adidas-sko] og måtte beholde dem på både i skolegården og i gymnastiksalen. Gymnastiktime efter gymnastiktime sad den atletiske mand roligt på en af de lange gymnastikbænke og noterede ivrigt (...)

Den atletiske mand blev ved med at komme og se til mig, men så meget som det smigrede mig at kunne følge med ind i forberedelseslokalet, man var så uhyre vigtig i skolekammeraternes øjne og så tæt på de tre striber, så havde mine forældre på det strengeste opfordret mig til ikke at følge mandens opfordringer og frem for alt ikke at love ham at kigge forbi på træningscentret. Uden et ord til mig havde de nemlig meldt mig ind i en tennisklub. Den hvide sport, som den atletiske mand nu så foragteligt sagde, giver ingen mulighed for at blive til noget.

Ingen forklarede mig mine forældres kneb – ved hjælp af tennis slap jeg for den hårde konkurrencesport – og derfor kunne jeg ikke andet end at misunde mine skolekammerater intenst: Hvordan de, idrætslærernes foretrukne, hver eftermiddag kunne tage hen til vigtige træningcentre, iført nye træningsdragter, besmykkende skoleidrætten som blomster, altid bar de enorme sportstasker under armen, og fra nu af blev det udelukkende kaldt 'kadre'. Det ville jeg gerne have været en del af.

Desuden betragtede jeg det som min personlige pioneropgave at finde frem til den formel som sportsfunktionærerne benyttede til allerede nu at fastslå at alle de piger de udvalgte, rent faktisk ville blive kraftigere og større end os, den fravalgte rest, og ville få bredere skuldre og ligne mænd. Det nagede mig. Jeg kunne ikke komme på nogen forklaring. Min eneste trøst var bumserne, som på et eller andet tidspunkt hjemsøgte disse piger, og som man tit så hos de kvindelige sportsudøvere i fjernsynet. Dem gav jeg afkald på med glæde. Sådan så rigtige sejrherre på en eller anden måde ikke ud.

Men min sportsgren førte en kummerlig tilværelse, og de følgende år ville jeg også være tvunget til at føre den. Tennis var en sommersport, og eftersom der ikke fandtes en eneste tennishal i DDR, spillede vi om vinteren hver lørdag kl. otte – men kun hvis ingen, absolut ingen andre ville træne – på trægulvet i en normal gymnastikhal. Nettene lånte vi af volleyballspillerne. Hvis vi slog boldene ind i væggen, faldt pudset ned.

Min sport var lastefuldt borgerlig og en smule fascistoid oven i købet. Træningslejr var et fremmedord for os, og når man efter mange års hård træning omsider ad eventyrlige omveje over Ungarn kunne skifte sin gamle træketcher ud med en grafitketcher, som man sagde dengang, hvilket krævede adskillige af en fars månedslønninger, så havde man allerede ladet sig trække så dybt ned i sølet, at der stort set ingen udvej var.

På hjemmefronten så det ikke meget anderledes ud. Her var der millioner af statslønnede sportsfunktionærer, som trænerne lidt foragteligt blev kaldt af vores forældre, deres opgave bestod ene og alene i at finde frem til, hvor lange ben vi ville have, når vi var udvoksede, fastslå muskelstyrke, tage tid på hastighed og måle udholdenhed. Allerede som småunger skulle der til hver af os være fundet en sportsgren som man, på grund af sine anlæg som det hed, var egnet til og hvor man ville hjembringe mange sejre.

I dag lyder det naivt, men i vores barndom var alting anderledes: Hvis man på det tidspunkt var idrætsudøver, så trænede man uden at give interview om sin psyke, dag ind og dag ud, man tog tavs af sted til de olympiske lege og bagefter, hvis man havde vundet, fik man iført et jakkesæt, der lignede en træningsdragt og altid virkede lidt for pink i vores øjne, lov til at spise aftensmad med Erich Honecker, og afslutningsvis kunne man til nød også være med i Sport Aktuell en enkelt gang. Men det var det hele. Færdig. Så kendte man hele republikken, og hele republikken kendte også en.

Da det kom til OL-boykotterne [1980 og 1984] var vores skæbne allerede besejlet. Vi havde for længst fået to ansigter og indrettet os bekvemt mellem to stole. Vi syntes ikke længere, det var underligt at holde med den af tyskerne, som nu var den bedste; det vigtigste var, at han eller hun vandt, lige meget hvor de kom fra. Vi kunne godt lide sejre. Og vores hjerte bankede nogle gange for Jens Weissflog [skihopper], Kristin Otto [svømmer og nu tv-kommentator] og Katarina Witt, andre gange for Steffi Graf og Boris Becker, alt efter hvem der forsvarede Tysklands farver i hvilken disciplin. Tøj fra Vesten gik de jo alligevel med alle sammen nu (...)

Hensel, Jana. (2002). Børn af zonen. Aschehoug. s.133-146.